

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt 50 kr., egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős
Kutasi Imre
kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Egy kép a jövőből.

Debreczen, márczius 23.

A kit Széll Kálmán „jobb kezének” nevezett, tegnap tartotta meg politikai programbeszédét, az új kereskedelmi miniszter: Hegedüs Sándor.

A Hegedüs Sándor neve: egész program. Programja a szakadatlan munkának, a liberális alkotásoknak, a nemzeti erők összefoglalásának, az éber előretörésvésnek, a kivihetőség és a gyakorlati asság talajától el nem szakadt nemes törekvéseknek.

Mikor beült Baross örökébe, mindenki megkönnyebbülve sóhajtott fel: ime, a vasember öröksége a legjobb kezekbe került!

A mi a vasemberben nagy volt s a melynek jelentékeny sikereit köszönheti: erélye, munkakedve, diadalmas akarata, mélyeséges nemzeti érzülete, — mindez megvan Hegedüs Sándorban.

Mint a pénzügyek híres referensét, a közvélemény Hegedüs Sándort a pénzügyi tárczára deszignálta. S csodálatos, mégis minden gondolkodó örömmel üdvözölte őt a kereskedelmi tárcza körében.

Hegedüs Sándor roppant munkaerejére nagy alkotó és kezdeményező képességére sokkal több szükség volt egy más tárcza körében, azon tárcza körében, a mely Baross idejében nagy feladatokra vállalkozott s a melyben nagy tervek maradtak félben, a vasminiszter korai halála miatt.

Magyarország közgazdasági és pénzügyi felvirágzásában a kereskedelmi tárczának, főleg a helyes magyar vasuti politikának, jelentékeny szerep jutott.

Hegedüs Sándor disze a Széll Kálmán kabinetjének. Nem úgy bukkant fel a miniszteriális politika vizeiben, mint valami ismeretlen sziget, vagy eddigelé észre nem vett tűzhányó. Az ország népe régóta ismeri őt s csak azon álmélkodott, hogy ily későn jutott díszes állásába.

Hegedüs Sándornak a miniszterség nem adhat semmit. Se nagyobb hirt, se több méltóságot, se illendőbb külső dízt, se ragyogóbb tekintélyt, se a népek intenzívebb szeretetét. Mind ezzel ő már régóta rendelkezik s a miniszteri állás mindezt legfeljebb nem vehette el tőle.

Mai beszéde mindezt a várakozást teljes mértékben kielégítette. Nagy hatással volt a Háza.

A beszéd jellege: *őszinteség* minden irányban s óvakodás *illuziók keltésétől*. Nem szépitett és nem takargatott semmit. Találó bírálatot mondott ő maga mindenről, a mi tárczája körébe esik s egészséges, életrevaló nézeti viszhangot támasztottak a Ház minden oldalán.

A részletekben sok érdekes és új dolgot mondott, sokfelé reformot és javítást helyezett kilátásba, sok mindennek, a mi stagnál, lökést adott, hogy újra életre keljen.

Oly kérdésekben, mint például a vizszinális vasutak kérdése, a melyek a poli-

tikai küzdelmek tüzkörében állanak, teljesen megnyugtató módon foglalt állást. A mit az iparkamarák és ipartestületekről mondott s a hogy azoknak mai állapotát frappáns adatokkal illusztrálta, mindaz új és érdekes volt. Azoknak bejelentett reformálását meglepéssel fogadták.

A munkásmozgalmak nagy problémáját érintve, reámutatott az állam feladatára. Kifejtette, hogy a létező bajok orvoslását az állam kezébe véve s azok gyakorlati megoldására törekedve, kiveszi megegyenységét és igazi alapját a munkásagitációnak.

De leginkább hatottak beszédének végső konkluziói. Az általános éljenzésnek és tetszésnek zajában ült helyére, mert úgy formulázta követendő politikáját, hogy a nemzetgazdasági tényezők harmónikus összeműködésének elérésére törekszik s hogy a kiviteli képesség, az export-kereskedelem fokozásával, a kultura minden vívmányának felhasználásával kell törekedni céljainak megteremtésére. Kell törekedni arra, hogy a nagy nemzeti célok eléréséhez szükséges anyagi erők rendelkezésünkre álljanak.

Az igazságügyminiszter mandátuma. Plósz Sándor igazságügyminiszter tegnap délután három órakor fogadta azon bajai küldöttséget, mely neki a hétfői választásról szóló jegyzőkönyvet mint mandátumot átadta. A küldöttség vezetője Szutrély Lipót választási elnök megleghangu beszéd kíséretében nyújtotta át a

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA

ELHAGYVA.

*Küzdelmes élet zord sivatagán
Találkoztam veled, te szép leány.
Köröttünk pusztá fák, síró homok,
Füccel benőtt, mohlepte rén romok.*

*Együtt bolyogtunk tuskén-bokron át
Keresve egy nyugalmas kis tanyát,
Hol fészket raknánk csendbe boldogan
Vöröfényes lomboknak árnyában.*

*Együtt bolyogtunk; míg leszállt az éj,
S szemem elől örökre eltűnél.
Te kitaláltál a felhők közül,
Csak én maradtam árnyban, egyedül...*

*S most is bolyongok, egyre bujdosom
Sötét, kiellen pusztaságokon,
Keresve hosszú éjszakákon át
Apró cipőskéd elveszett nyomát.*

Bán Aladár.

Az első paciens.

Irta: Fehér Dezső.

Azzal a hátalteljes szeretettel és igaz örömmel fogadta mindig Demjén Ödönt az ő házi orvosa, a melyet csak egy fiatal orvos érezhet az ő első paciense iránt, a ki mint egy éveken át megáldott ákrándkép megtesztelve előáll az első rendelési nap poétikus órájában s a bizalomnak, a reménységnek esdeklő hangján fordul az új orvostudorhoz:

— Doktor ur, vizsgálja meg és állítsa helyre a tüdőm! Mert azt mondják — bár én nem hiszem — hogy a tüdőm beteg. — Kérem nézze meg, bár én magam megvagyok győződve, — hogy a tüdőmnek semmi baja sincs. — Kérem, vizsgáljon meg s egyáltalában ne kiméljen, de én hiszem és remélem, hogy a tüdőmet teljesen épnek fogja találni...

Dr. Fábrián a premier lázától szinte remegve fogott első paciense szervezetének megvizsgálásához, de az öröm pirja helyett csakhamar a melancholia boruja sötétítette el arcát.

Hamarosan észrevette azonban, hogy az orvos által felfedezett megdöbbentő valóságot le kell hazudnia az ember humanizmusának.

Kesernyésen mosolyogva szólta türelmetlen beteghez:

No, tudja valami kis bibije van épen a

tüdejének, de az egész jelentéktelen. Amolyan hurutféle, a mivel száz esztendeig is élhet az ember, ha egyéb baja nincs.

— No ugy-e mondtam — vágott közbe a beteg, — megesküdtem volna, hogy nincs semmi baja a tüdőmnek. Hanem némely számár, mindjárt rémeket lát, mihelyt az ember egyet köhög...

Ezen naptól kezdve a gazdag Demjén fiú az ő jelentéktelen bajával csaknem mindennap ellátogatott a fiatal Fábrián doktorhoz, nem azért, hogy orvosságot vagy holmi receptet kérjen tőle, mert hiszen ilyesmire nem szorult hanem csak azért, hogy ismételten hallhassa tőle azt, hogy attól a bajától ugyan száz esztendeig is élélhet.

Orvos és beteg a legbizalmasabb és legmeghittebb barátok lettek. Az orvost az első paciens iránt érzett mély hála fűzte az ő betegéhez; a beteget pedig a megvigasztalás édes érzése vonzotta mind közelebb az ő orvosához.

Demjén teljes meggyőződéssel csinált rek látót városszerte Fábriának, a kinek az ő révén csakhamar elterjedt nagy páciénturája volt. E mellett gazdag ember létére valóságos elhalmazta figyelmének néha ezreket érő jeleivel.

Egyszóval soha sem hozott egy szegény fiatal orvosnak első paciense annyi szerencsét mint Fábriának Demjén Ödön.

Demjén azonban mindezzel nem vélte még eléggé leróni halálját orvosa iránt. Épp. oly nemes, mint merész elhatározást tartoga-

miniszternek a megbízólevelet, örömeinek adván kifejezést a felett, hogy immár harmadik ízben tisztelheti benne Baja városának megválasztott országgyűlési képviselőjét. Pólosz Sándor igazságügyminiszter hosszabb beszédben válaszolt. Megköszöntötte az elnöknek és a küldöttségi tagoknak iránta tanúsított szives jóakarukat. Programját részletesen kifejteti — ugymond — ezuttal feleslegesnek tartja mert ma is ugyanazon program alapján áll, a melynek alapján már előzőleg két ízben megválasztották. Tántoríthatatlan híve az 1867-iki kiegyezésnek és az összes államügyek szabadelvű irányban való fejlesztésének. A mi különösen az igazságügyet illeti, a melynek vezetése most ő rá van bízva, törekedni fog a megoldásra váró feladatokat az eddigi szellemben megvalósítani és az igazságügyet továbbra is mindinkább a fejlődés és felvirágzás felé vezetni. Kéri végül a küldöttséget, legyen a küldők előtt is az iránta táplált bizalomért legbensőbb hálájának tolmácsa.

Az ex lex vége. A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király szentesítette az 1899. évi I., II., és III. törvénycikkeket, melyek az április végéig terjedő indenmítást, továbbá az ujonczotörvények erre az esztendőre való érvényben maradását és az ezidei ujonczozás elrendelését foglalják magukban. (A katonaiállítást április 4. től 7. ig fogják megtartani.) Ezzel az ex-lex állapotnak vége van. — Az új törvények közül különösen az első életbelépésének napja érdekli a közönséget. Az első (az indenmításról szóló) a mai napon lépett életbe, a mi azt jelenti, hogy a hátralékos adók fizetése a mai naptól fogva ismét törvényesen kötelez bennünket.

A kormány üdvözlése. Facsetről jelentik: A facseti szabadelvű párt vasárnap tartott népgyűlésen elhatározta, hogy Széll Kálmán miniszterelnököt és Harkányi Frigyes bárót, a kerület képviselőjét táviratilag üdvözli s Harkányi bárót bizalmáról biztosítja.

Dicső-Szent-Mártonból jelentik: Kisküüllővármegye Sándor József főispán elnöklésével tartott minapi rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy Széll Kálmán miniszterelnököt és a kormányt melegen üdvözli s bizalmát fejezi ki iránta. — A vármegye Bánffy Dezső bárótól fölíratban busuzik el.

tott számára kedves meglepetésköpen. Egyszer aztán meglepte:

— Kedves barátom — szólott Demjén ünnepe és megható hangon. Nemde a Margit nővérednek nincs hozománya?

— Bizony nincs, ha csak a jövőben meg nem takarítok részére valamit.

— Nos hát barátom, én hálából te irántad és igaz szeretetből kedves nővéred iránt, elhatároztam, hogy megszabadítalak ezektől a gondoktól.

Doktorkám én ezennel ünnepelesen megkérem tőled nővéred kezét. Hozományra nem reflektálok, ellenben vagyonom felét az esküvő után azonnal nevére iratom.

Dr. Fábián sápadtan támolygott hátrafelé erre a nem várt vallomásra. Eleinte csak hebegni tudott;

— Te... a gazdag Demjén... elvezeszed a szegény Fábián Margitot...

— Igen én a gazdag Demjén...

Várta, várta ezután, hogy a fiatal doktor mint öleli át a megbatottságtól boldogan, mint repül aztán haza közölni öreg anyjával és kedves nővérel az örömhirt, de Fábián állott helyén halothalványan merev arcczal, szinte szólni is alig tudott.

— Nos, talán kosarat adsz? kérdezte tréfás hangon Demjén.

— Igen kosarat adok, szólott végre Fábián. Nem vagytok egymáskoz valók. Szegény leány menjen szegény emberhez és ne vágyakozzék olyan rang után, a milyen őt meg nem illeti.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Budapest, márczius 22.

A belügyi tárca költségvetésének folytatódó tárgyalásánál Polonyi Géza szólt fel.

Kérde a belügyminisztert, vajjon a »Bánffy kormány nemzetiségi politikája« című, most megjelent röpiratba hogyan juthatnak be hivatalos akták.

Széll Kálmán miniszterelnök mint belügyminiszter válaszában megjegyzi, hogy a multat bolygatni nem kívánja. A miniszterelnökség hivatalnokainak megbízhatóságához és tapintatosságához semmi kétség nem férhet. Ezen hivatalos aktákról azt tudja, hogy azok le vannak zárva.

Ezen megnyugtató felvilágosítás után a belügyi költségvetést megszavazták.

A kereskedelemügyi tárca költségvetésénél Neményi Ambrus előadó hosszabb fejtegetésében a tételt elfogadásra ajánlja.

Ezután Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter nagy tetszéssel fogadott beszédében a postatakarékpénztári intézmények további fejlesztését, a postahivatali személyzet méltányosabb javadását helyezte kiállításba.

Nagy érdeklődést keltett a viczinális vasutakról tett fontos kijelentése.

Beismeri, hogy e tekintetben sok hiba és mulasztás történt, melyeket töle telhetőleg jóvá fog tenni. A viczinális vasutak engedélyezésénél és vezetésénél nem mindig voltak tekintettel a helyi érdekességekre.

A kisgazdák érdekében igéri hogy a földmívelésügyi miniszterrel egyetértőleg, a vasuti állomások, mentén gabonarakarátokat fog felállítani, hol a gazdaközönség gabonáját mérsékelt díjért beraktározhassa.

Azután rátért iparunk fejlesztésére. Szakszerű fejtegetéseit és ez irányban kifejtett programját óriási tetszéssel fogadták.

Később rátért a szociális és a munkás kérdés megoldására s itt is nagy tájékozottságot árult el. Beszédének mindezen kidomborodásait általános megnyugvással vették.

— Esztelen beszéd, — vágott közbe kissé hosszasan Demjén — hiszen Margitkával már megbeszélem mindezt régen és ő beleegyezett:

— És mégis lehetetlen, lehetetlen ha mondom, folytatja most már szinte erőlyes hangon a doktor.

Demjén elsápadt, majd a sértett önértzet haragpirja borította el hirtelen arcát;

— Szabad legalább elhatározasod indokait tudnom?

Az orvos a megindultágtól remegve közeledett barátjához:

— Nem, ne vedd ezt zokon tőlem, barátom, de nem monhatok egyebet, nem indokolhatok semmit. Ha szeretsz, úgy le kell mondanod erről a tervről. Neked is, a nővéremnek is.

Demjén izgatottan fordult el tőle s szinte ingerülten válaszolt:

— Eh mit! Valami bogarat ez a dolog. El fogom venni akaratom ellenére, beleegyezésed nélkül is. Elég nekem, ha ő beleegyezett!...

Az orvos hangja egyszerre megváltozott erre a kijelentésre Komolyan, vészjósló tekintettel fordult Demjén felé:

Ezek után nem marad más hátra, kedves barátom, mint hogy közöljem veled elhatározásom indokait. A mit mint orvos eltitkoltam előtted humanizmusból, azt mint fivér el kell mondanom őszintén enyéim iránti szeretetből. Elvégre férfi vagy s magad kényszerítettél az

A nők és a világkiállítás.

— márcz. 23.

A párisi világkiállítás tartama alatt minden néven nevezendő nemzetközi egyesület készül kongresszusokat tartani.

Mi természetesebb, minthogy a női érdekeket szolgáló egyesületek sem akartak elmaradni és bejelentettek a rendezőbizottságnak egy egy nagy kongresszust, mely hat héten át akar üléseket tartani.

Mi történt azonban? ... Az udvarias francziák elutasították az indítványt bejelentő hölgybizottságot.

Azt adván okul, hogy a kongresszus hosszú időtartama és a szervezése körül fölmerült nehézségek lehetetlenné teszik megtartását.

Az udvarias formában bár, de megtagadott kérés fellázította a női kérdéseket képviselő lapokat, és valóságos szócsatákat provokált. Felhozzák, hogy az eddigi kiállítások még mindig tárt kapukat nyitottak a női kongresszusoknak. Hogy Budapesten szeretetreméltó fogadtatásban részesültek, Chicagóban pedig mindentéle kitüntetésekkel halmozták el őket. »Miért bántanak velünk éppen Párisban, mint páriákkal?!...« kiált fel egyik nőíró, hogy aztán a legkeserűbb kifakadással illesse a férfiak önzését.

Az ellenlábás francia lapok sem maradnak azonban adósok. Fölmelegítik a chicagói világkiállítás francia kormánybiztosának Chasse!oup Laubet márkinak jelentését a chicagói női kongresszusról, mely 1895-ben a »Revue hebdomadaire« hasábjain látott napvilágot.

Ez a jó ur nem igen hízogően nyilatkozik az ülésekben tartott szónoklatokról. Azt írja többek között:

A női ajkáról elhangzott beszédek velegejé rendszeren ebben összpontosult: »Minden rossz a férfiktől származik, minden jó a nőktől.«

»A kormányok azért rosszak, mert férfi kézben vannak.« »Az emberi társadalom csak akkor fog komoly előrehaladást

igazság kimondására. Tudd meg hát szegény barátom, hogy el vagy jegyezve a halállal. Tüdőbajod gyógyíthatatlan. — Konstatáltam ezt már régen, mindjárt az első vizsgálat után s most sem mondhatok egyebet, mint hogy életed napjai meg vannak számolva...«

Demjén arcát szederjes pirosság öntötte el hirtelenül.

Az ajtó felé tántorgott. Bár sem várta a beszéd végét. Csak a lépcsőről kiáltott vissza elérzékenyült fuldokló hangon:

— Hazudsz!... hazudsz!... gazember! Semmi baja a tudómnak, csak ráfogsz minden rosszat... gazember!...

Azóta nem látta többé dr. Fábián az ő első pacienciáját, a kit pedig olyan igazán szeretett.

Csak hallotta, hogy itt is, ott is, orvosok előtt, mint szidja, gazemberezi, hogy megakarta rontani; ráfogta, hogy baja van a tüdejének: el akarta veszíteni.

És olykor-olykor leveleket is kapott tőle, a mire csak ez az egy pár sor volt írva:

— »Nem mindentudó nagy ur a tudómuke csak azért sincs semmi baja. Még mindig élek s ha megpukkadsz is, ezután is fogok élni!«

Demjén...

Aztán még csak egy távirat érkezett

felmutatni, ha a nőknek is beleszólásuk lesz a politikába.

»A nők értelmileg tulszárnyalják a férfiakat.«

»Mindeneször erőlyes.« »Ha a nő oda adta magát egy férfinak, inkább meghal mintsem hűtlen legyen hozzá.« (?)

»Valahányszor a nő politikai vagy társadalmi dolgokba avatkozik, azt csak azért teszi hogy javítson rajtuk.«

Nemcsak a női ruházatot akarták ezek a hölgyek reformálni — jegyzi meg a kormánybiztos ur — hanem olyan társadalmat javító indítványokkal álltak elő, hogy olyanról egyetlen európai reformátor álmodni sem merészelt.

Egyik indítványozó, a ki a nemzetközi katolikus liga tagja volt, azt követelte, hogy a 6-ik parancs ellen vétő férfiakat egy havi börtöntől egy évig terjedhető fegyház-büntetésre és 1000 dollár lefizetésére büntessék.

Egy másik azt követelte, hogy az amerikai iktassák törvénybe, hogy minden néven nevezendő szeszes ital elárúsítása tilos.

A márkai ur még ennél szörnyűbb kifakadásokat is hallott. »Legalább szép ajkakról peregetek volna le, — kiált föl. De valamint nem képviselték nemüknek véleményét, úgy szépségüket sem.«

Az amerikai nő rendes körülmények között szép és elegáns. Míg a kongresszus női szónokai kevés kivétellel rosszul öltözöttek és alig gondozottak voltak. Valóságban nem látszottak nőknek; az emberiség valamelyik megnevezhetetlen fajtájához tartoztak. Csunyaságuk kizárta őket a szép nemből, ravaszságuk az erős nemből.

Persze ez a felmelegített nyilatkozat épen tűz volt az olajra.

Csodálatos is, hogy olyan országban, a hol a nő királynő a szépség és szellem birodalmában, hol egy Stael asszony, egy Bonheur Róza, egy Sand Georges, egy Gyp diésőséget és fényt hztak nemükre, még ilyen hírlapi polémia lehetséges.

De Páris és Franciaország mindig és

töle messze földről, a halál előcsarnokából, Arcoból.

A távirat, mely dr Fábiant is meglepte így hangzott:

— Ha Istent ismersz, jer ide azonnal:

Demjén.

Fábian a legközelebbi gyorsvonattal ro bogott Arco felé. Szegény barátját öntudatlan hagymázos állapotban találta már. — Az orvosok közlése nélkül is nagyon jól látta már, hogy aszerencsétlen ember utolsó perceit szenvedti.

S az utolsó pillanatok egyikében még is eszméltre tért.

Megismerte Fábiant. Felegyenesedett ágyában s az agoniától zavaros tekintetét rászögezve börgögni kezdett:

— Tudod miért hivatalak?

Azért, hogy a tulajdon szemekkel lásd, hogy mennyire jobban vagyok: hogy nincs már semmi bajom. Hogy lásd magad, hogy hazudtál... gazember... mikor azt montad, hogy a tudóm beteg...

Azután visszahanyatlott erőtlennül.

Egy-két nehéz hosszú lélegzetet vett még, azután mintha elszenderült volna. Csak a térdreborult irgalmas testvér csöndes imádsága árulta el, hogy a szerencsétlen ember kiszendetett.

mindenben a szélségek hazája volt, hiven közmondásához: Du sublime an ridicule il n'y a qu'un pas. (A magasztos egy lépés választja el a — nevetségéstől.)

K. B. I.

Ováció egy szövetkezeti igazgatónak.

— márcz. 22.

Nagy ovációban részesítette Szabó Lajos szőlő és bortermelő szövetkezeti igazgatót, ezen szövetkezet tagjainak nagy többsége.

A meleg ragaszkodásnak s bizalomnak adott kifejezést azon 15 tagu küldöttség, mely tegnap d. e. 12 órakor nála Szabó Kálmán kereskedelmi kamarai elnök vezetése alatt tisztelgett A küldöttség tisztelgésének az volt célja, hogy az igazgatót az ügyvezetői és igazgatói tagságról való lemondásának visszavonására bírja. Ez nemcsak szóbeli kérelem mel tették, hanem Szabó Kálmán tolmácsolva a részvényesek nagy csoportjának az igazgató iránti ragaszkodását, szeretetét és mély tisztelgetését, az alább irt nyilatkozatot nyújtotta át neki:

Alólítottak, mint a debreczeni szőlő és bortermelő szövetkezet tagjai hallomásból úgy értesülvén, hogy igazgatóságunk egyik tagja s ügyvezetőnk Szabó Lajos ur mindkét állását a legközelebbi közgyűlés rendelkezésére bocsátani szándékozik s hogy e szándékot benne ama fölvetődött s szerintünk téves fölfogás érlelte meg, mintha az ő igazgatói és ügyvezetői állás egymással összeférhetetlen volna; kijelentjük ezenel, hogy a szövetkezet megalakulását, fennállását s boldogulását az ő személyétől elválasztani nem tudjuk; valamint a szövetkezetbe az ő szakképzettsége iránti bizalomtól léptünk be, ép úgy ma is változatlan s teljes bizalmat éreznünk iránta; fölkerjük őt, hogy a szövetkezet érdekét szíven viselve, állását, mindannyiunk megnyugtatósára továbbra is vállalni s betölteni kegyeskedjék.

Debreczen, 1899. márczius 21.

Kövy Lajos, Dalmv Kálmán, Vecsey Zoltán, Fleischmann Mór, Veszter István, Csanak János, Szabó Kálmán, Ifj Csanak József, Horváth István, Weisz Sándor, Szabó Miklós, Sesztina Jenő, Szabó Zsigmond, Csanak József, Márton Imre, Megyeri Pál, Beke László, Áron Jenő, Pálffy Gábor, Sesztina Lajos, Hochfeláer Jakab, Szabó Sándor, Dr. Freund Jenő s. k.

Irodalom.

A művészeti oktatás az iskolákban. A százkezü Wlassics miniszter volt, a ki körül belül egy esztendővel ezelőtt reformokkal lépett fel a középiskolai tanítás terén. A holt anyag mellé odafűzte az örökké eleven művészetet, a rideg betűkhöz a magasabb igazságtól áradó, megkötött életet a művészet életét, amiat kőben, vásznon ránk marad s még tovább a jövőre. Alig lehet eléggé megszívlelni e böles rendelkezés fontosságát. A miniszter nagyot cselekszik: szemet nevel, látni tanít és érezn.

Eddig csak az író-művész volt a közönség közkinése — nagyjában véve igaz ez — Hellas bukása óta maig. Csak a renaissance egy időre kivétel, de az is csak a főurak számára. A betű művészetén kívül a többi el van zárva a „mindenki“ elől. Ezt a nagy elzárt világot nyitja most meg a miniszter, fájdalom, nem nekünk, felnőtteknek, mert a művészet élvezetere soká kell nevelődni, csak a jövőnek. De ez is nagy dolog. Életünk napról napra si várabb lesz, mindig több és sürgősebb tenni-való vár ránk, kivált miránk magyarokra, a kik 1000 esztendeig csak a szántóföldjeink határait méregettük, azt is jó görbére, most eljön ime a Hellas óta lappangó művészet, hogy újra mindünkkel legyen, igazában, mint a renaissanceban, most a szegényeké is. Elő-

jön, ragyogó pompában, mint egy tündérálom, hogy megszépítse életünket. Mikor napról napra dolgoznunk kell, jön, hogy pihenni, élvezni tanítson; mikor a tudományban csalódunk, érezni segítsen.

Nemcsak a nagy művészet teszi azt, még inkább a kicsiny, mely hazánkba fer s ott megkapul. A könyvillusztrációk.

A miniszter igen jól tudja azt, hogy tudja megmutatta akkor, mikor a Nagy Képes Világ történetet az összes iskoláknak megszerzésére ajánlotta. Segédkönyv ez az ő terveiben: sőt több is. Ez oktatva szerez gyönyört s nem is csak a kicsiknek, hanem nekünk is, önző nagyoknak.

Fényes reproductiókban a világ egész művészetének történetét adja. szövegben s pompás képekben egyszerre. Olcsó is, részletfizetésre is meg lehet szerezni, sőt füzetekben is. (Minden héten egy füzet, a 30 kr.)

A nagyjelentőségű vállalkozás nem tévesztheti el célját, mert felismerte az idő szükségletét, s ahhoz alkalmazkodott. A munka jelentőségét pedig felismerte a miniszter, s megtette érte, a mit tehet. De a fő tennivaló e téren a közönségé.

Uj német-magyar szótár. A Franklin-Társulat kiadásában megjelent Simonyi Zsigmond és Balassa József szerkesztésben a német és magyar nyelv szótárának első (német-magyar) része. E szótár teljesen fölleli és feldolgozza mindkét nyelv szókincsének azt a részét, mely a mindennapi használatban szükséges, s nagy gondot fordít arra, hogy az iskolai olvasmányok körében előforduló szavakról is tájékoztassa a tanulót. Mint szótár-rodalmunk legújabb emléke, elhagyja a nyelvújításnak száz meg száz mondvacsinált és halvaszületett szavait, másrészt meg felveszi az utolsó évtizedek találmányainak, intézményeinek, divatainak nevét, mint például iv-lámpa, izzófény, átszálló jegy, körkép, bérharcz, pályaház stb. A német szavak közé is felvették az újabb német nyelvtiszítás termékeit, valamint az osztrák németiség közönségesebb szavait is. E szótár nagy gondot fordít arra, hogy használója ne csak a szavak magyar jelentését ismerje meg, hanem hogy tájékoztassa őt a német nyelvtan legnehezebb kérdéseiben. Minden egyes szó mellett közli a szokottól eltérő alakokat s utbagyázást, ad a szó használatára néve a mondatban. Megjelöli a német szavak hangsúlyát és szükség esetén a kiejtést is. — Igen nagy gondot fordít a német és magyar nyelv szóhasáira s ebben jóval felülmúlja eddigi szótárainkat. A szótár ára füzve 3 frt, félbörkötésben 4 frt.

Egyről-másról.

I.

A pletyka.

A pletyka a mi társadalmi életünk fő-faktora. Rosz nyelvek egy edüli faktorának mondanák, én nem, mert én rosz nyelvű ember nem vagyok.

A pletyka nálunk sok mindent helyettesít. Talán azt lehet mondani, hogy a pletyka nálunk mindent pótol.

Irodalom? X. Y. tárczákat ír. A tárczáját ugyan nem olvassa el senki, de azt nyugodtan ráfognak, hogy írni úgy se tud, mint egy amerikai indiánus. Ez legalább még kritika, de legtöbb esetben több az érdeklődés az író délutáni kaláberei iránt, mint a skribler-nép összes munkássága iránt. Művészet? Hálás tér pikáns történetekre, miket hol egyik, hol másik színészről, vagy színészről beszél a fáma. Zsurok? Azt hiszem erről nem kell beszélni. . . .

A pletyka most olyan hatalmas, mintha érte lenne a világon minden.

Mindenütt így van? . . .

Nálunk így.

. . . Azt mondta egyszer egy nagy nevű

ember, hogy Magyarországnak nagy szolgálatot tenne az, a ki Debreczont összehombátatná, persze mikor senki sem volna benne. Ne tessék félre érteni, csak egészségi okokból, hogy alkalmasabb helyen épüljön fel újra.

Vajjon mi lenne akkor az új Debreczennek olyan kedves, hogy a régiből megtartsa? . . .

Szociologusok, filozófusok vitakozhatnak rajta, de én végtelen önhittséggel hiszelgek magamnak, hogy tudom:

Társadalmi életünk főfaktora a pletyka.

II.

A jegyzőkönyv.

Távol áll tőlem, hogy a jegyzőkönyvek különböző fajait ismertessem.

Előre elárulom tehát, hogy itt aféle jegyzőkönyvről van szó, a melyet lovagiasságban utazó férfiak szoktak kapni.

Ilyen jegyzőkönyvre, sőt jegyzőkönyvekre volt szüksége egy debreczeni fiatal embernek.

Hogy miért? Utalok az apák gyöngéire. Egyik apát csak a jó szigorlatok lelkesítik, a másikat jól esik, ha a fia minden mulatságon jelen van, végre van olyan is, a ki megkívánja a fiától, hogy legalább 3-4 párbaja legyen.

Az illetőnek ilyen édes apja van. Mert, lovagias ügyet, jegyzőkönyvet kíván a fiától.

Szó sincs róla, ezekre itt Debreczenben könnyen szert tehet. De neki több esze volt minthogy át ne látta volna, hogy jegyzőkönyvet saját becses bőre veszélyeztetése nélkül is lehet beszerezni.

Készített hát magának 4 drb. jegyzőkönyvet. Valamennyi véres párbajokról tanuskodik s a jegyzőkönyveket elküldte a párbajszerető atyának. A jegyzőkönyvekben természetesen a legsötétebb nevek szerepelnek.

Az ő küldeménye egyszerre érkezett egy váltóval, melyen az ő neve diszlett s küldője egy szolidaritásról és hitelező kedvről ismert tőkepenzes volt.

Itt már közel vagyunk a jegyzőkönyvek tragédiájához.

Az apa ugyanis a hogy szerette a jegyzőkönyvet, ép úgy gyűlölte a váltót.

Végtelenül elkeseredett s a jobb sorsra érdemes jegyzőkönyveket merész elhatározással a kir. ügyészséghez küldte be. Hadd lakoljon a gyerek!

. . . A gyerek pedig kétségbe van esve. Ha elismeri a jegyzőkönyvek valódiságát, elcsukják, ha bevall mindent, diszkvalifikálják! . . .

Szegény fiu, szegény jobb sorsra érdemes jegyzőkönyvek! . . .

B.

NAPI HIREK.

Debreczen, 1899. március 23.

Időjárás.

A központi meteorologia intézetnek Debreczenbe küldött távirati jelentése szerint a következő időjárás várható.

— március 23 —
— Havas eső. — Fagypontra körüli hőmérséklet. —

Kamarai közgyűlés.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara tegnap tartotta rendes közgyűlését Szabó Kálmán elnöklété alatt. A közgyűlésen úgy a bel mint a kültagok, valamint a

levelező tagok nagy számmal jelentek meg, a mely körülmény örvendetesen igazolja a kamarai ügyek iránti fokozatos érdeklődést. Az elnöki előterjesztések, valamint a titkári jelentés tudomásul vétele után olvastatott a kereskedelemügyi miniszternek három rendbeli leirata, a kamara 1899. évi költségvetésének jóváhagyása, a kamarai évi jelentéseknek a jövőben mikénti szerkesztése, s az ipari és gyári alkalmazottak adójának mikénti lerovása tárgyában. Az első kettő tudomásul vétetett. Az utóbbinak sokszorosítása és lehetőleg széles körben való ismertetése elhatározatott. — Hosszas vitát kellett a technológiai m. kir. iparmuzeum Debreczenben a f. évben tervezett szerszám és munkagép kiállításának ügye. Beható tanácskozás után végre a közgyűlés a kiállítás megtartása mellett döntött, az ide vonatkozó szükséges teendőket az elnökséget bízta meg. — Több hazai kamarának a felettes miniszterhez intézett s pártolás végett megküldött megkeresésére a közgyűlés hasonló felterjesztés intézését határozta el. Főleg fontos ezen felterjesztések közül az, mely a hazai beteggyógyító pénztárak hatályosabb támogatására, az iparos munkaadók a tanoncok iskolai mulasztásából eredő zaklatásainak megszüntetésére, az államasutak szükségletei beszerzésének decentralizációjára s a vasúti díjtöbbletek visszatérítése körüli eljárás szabályozására vonatkozik.

Végül különböző indítványok letárgyalása után a közgyűlés Szűcs Mihály gazdasági tanintézeti igazgatót levelező taggá választotta s a kereskedelmi akadémia által Konstantinápolyba rendezett tanulmányi kirándulás költségeinek részbeni fedezésére 150 frtot szavazott meg. Ezzel a közgyűlés véget ért.

Szabó Kálmán kamarai elnök a mai közgyűlés alkalmából este a »Bika« szálló éttermében barátságos vacsorára hívta meg a kamarai tagjait, melyen mintegy 60-an jelentek meg. Az egybegyűlt társaság, melynek sorából sűrűn hangzottak fel az érdekesebb érdekesebb hozzászólások, a Millecker Lajos vendéglős által szolgáltatott künő vacsora, a házigazda saját termésű zamatos borai és a Rácz Károly lelkesítő zenéje mellett a legkitünőbb hangulatban körülbelül éjfélig mulatott.

— **Ev. ref. tanítónőképző-intézet.** A régen táplált vágy végre is tetet ölt. Az ev. ref. tanítónőképző-intézet felállítása befejezett tényre vált. Az intézet részére a városi közgyűlés annak idején 20.000 forint részletben szavazott meg, mely összeg öt részletben lesz kiutalandó. Ma érkezett meg a m. kir. belügyminiszter leirata, mely a közgyűlés határozatát teljes egészében jóvá hagyja. Ugy az intéző körök, mint a nagy közönség, melynek régi vágya teljesül, örömmel fog bizonyára tudomást venni a közgyűlés határozatának jóvá hagyásáról, mely az ev. ref. felsőleányiskolával kapcsolatban felállítandó tanítónőképző-intézet felállítását befejezett tényre tette.

— **Az imádság.** Imádság maga a kis történet. Az egyedül való Isten dicsőítése. Egy gyermekszív költészete megtöri a rideg anyagiságot, nevezik bár azt tudományoknak.

Egy egyszerű kis történet, a mely itt történt meg egyik közeli kis faluban s a mely történetnek egy gyermek sohajta adja meg a poezist. Egy rövidke szó a csattanója, melyben foglaltatik az egész biblia, a Miatyánk . . . A Hiszek egy Istenben . . .

Iskolalátogatásra ment a tanfelügyelő valamelyik faluba.

Az óriási zivatar utban érte és javában dühöngött, mikor az iskola udvarába bejutott.

Bemenvén az iskolába, a gyermekeket mind úgy találta, ahogy a tanító köré csoportosultak egy csomóba. A kis orezácskák ha-

loványok voltak a félelemtől, reszkettek, némelyiknek a foga hangosan vaczogott. Nagyon megrémítette őket a szörnyű istenítélet, amely diónagyságu jégdarabjaival bezúzta az ablakokat és azon beesvén, — hüvelykujnyi vastag rétegben borították a padozatot.

A tanfelügyelő és tanító csitogatni akarták a szegény kis sereget s megmagyarázták nekik, hogy hát nem kell olyan nagyon félni a zivatartól, az ember csak arra ügyeljen, hogy az ajtót, ablakot bezárja.

És éppen a zivatar keletkezését akarta a tanfelügyelő a gyermekeknek megmagyarázni, mikor szemébe tűnik egy halovány arcú lányka, a ki kifelé nézett az utcára, mintha rá se hallgatott volna a fejtegetésre. A tanfelügyelő megszólítja:

— Hallod gyermekem, hogy az égiháboru ellen hogyan védekezik az ember. Hát mond meg gyermekem, mit teszel mikor zivatar van?

A gyermek lassan susogva válaszolt:

— Imádkozom.

— **Városi ingatlanok eladása.** Két háztelket adott el Debreczen város tegnap megtartott nyilvános árverésen. Különösen jó áron kelt el az Ispotály utcai 19. sz. üres telek a melyért előbb 600 frt ígért a szomszédos háztulajdonos, Latinka Gábor, ugyanő 2576 frtért vette meg. A telek mindössze 218.6 négyszögterületű s a kikiáltási ár 876 frt 40 kr volt. A telek árát Rápolti Sándor és Rosenberg József árverelők vették fel ily magasra. — A Csonka-utcai ugynevezett Csűrűs házért, melyre 1000 frton kezdtek az árverést, — Varga József hatvan-utcai lakos ígért leg többet: 1550 frtot.

— **Uj táblabíró.** Ő felsége a király Me ny ny e y Lászlót, a debreczeni királyi i t é l ő tábla kiváló szorgalmu és nagy tehetségű elnöki titkárát a debreczeni kir. tábla bírójává nevezte ki.

— **Kinevezés.** Ács Nagy Ferencz kir. járásbírói joggyakornok Ács Nagy Ferencz mezőrendőr kapitánysági fogalmazó fia, ki eddig a nyiregyházi kir. törvényszékhez beosztva működött, a makói királyi törvényszék kerületébe aljegyzővé nevezte-tett ki.

— **T. Halmy Margit gyásza.** Ez az egész színházi szezon szerencsétlen volt színészeink részére. Egymás után érte őket a csapás, hol egyik, hol másik legkedvesebbjét ragadta el a halál. Most T. Halmy Margitot érte sulyos csapás. Gyámjapja Min d s e n t h y Gusztáv budapesti lakos tegnap reggel, rövid szenvedés után, hirtelen meghalt. A részvét általános a kitünő művésznő iránt, ki a temetésre ma utazott el. Most egymás után négy kedvelt művésznőket érte sulyos gyász. R. Serfőzy Zseni édes atyját, Fáy Flóra és Szabó Irma édes anyjukat, most pedig T. Halmy Margit gyámjapját veszítette el. Vajjon tudják e kárpótolni a babér és virágok azt a fekete szalagos koszorút, a mit bánatos szívvel helyeztek kedveseik koporsójára?!

— **Eljegyzés.** Géder Sándor fiatal nyomdász a Hoffmann és Kronovitz nyomdájából tegnap tartotta eljegyzését özv. Nagy Sándorné urnő szép és kedves leányával Emmával. Az eljegyzéshez a rokonok ismerősök és szak-tasak jókívánatai fűződnek.

— **Vita ülés.** Tegnap este fél 8 órakor tartotta meg a »Hittanszaki önképző társulat« a minden évben szokásos vita ülést. A vita, mint azt már lapunkban jeleztük volt, a felekezeti iskolák átadása körül folyt. Az ülést B a g a m é r y Károly esk. fel. elnök, a

megjelent dr. Erdős József theol. dékán. a társulati tagok és érdeklődők üdvözlése után megnyitván, felhívta a vitatkozókat, hogy adják elő vitairataikat. Először az igenleges oldal vitatója Görömbe Péter 2. th. szólott, kifejtvén, hogy a református egyház mai nehézségei, anyagi bajai egyenesen kényszerítene arra, hogy iskoláinkat az államnak átadjuk. Majd Szombathy István 3. th. a nemleges oldal vitatója állott fel s kimutatván, hogy milyen nagy szükség van, főleg korunkban a hitvallási jellemmel bíró iskolákra s mily kiszámíthatatlan hátránnyal járna főleg ref. egyházunkra, ha iskoláiról lemondva, azt az állam rendelkezése alá bocsátaná, kéri a társulatot, határozatképen kimondani, hogy iskoláink átadását nem lehet helyeselni. Bokross Elek és Birtha József hozzászólásai után a vitatkozók megtartván záró beszédüket, ajánlják állás pontjaik elfogadását. Bagaméry Károly elnök összegezővén a véleményeket szavazás alá bocsátotta a kérdést, melynek eredménye az lett, hogy a társulat egyhangúlag a Szombathy István által vitatott álláspontra helyezkedve kimondja, hogy iskoláink átadását nem helyesli. (T.)

— **Egy szomorú távirat.** Szomorú tartalmú táviratot kaptunk. Egy magával meghasonlott lánglélek végkép kialudni készül. A távirat a legnagyobb magyarság festőjéről hozott lesújtó hírt s így szól:

Budapest, márcz. 23. Mnnkácsy Mihály állapota, a legrosszabbra fordult. Legfeljebb még néhány napig élhet.

— **Halálozás.** Vettünk a legőszintébb részvétellel közlünk a következő gyászjelentést: A B. F. R. A. Szomorodott szívvel tudatjuk kedves jó gyermekünknek Gabriellának folyó hó 22-én, ejjeli 2 órakor, 3 és fél éves korában, hosszas szenvedés után bekövetkezett csendes elhunytát. Kedves kis halottunk földi részei márczius hó 23-án, délután 3 órakor fognak, az ev. ref. vallás szertartása szerint. Magos utca 3. számú háztól. a Kossuth utcáig temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Kelt Debreczen, 1899 hó 22-én. Tőkés Gábor mint apa. Tőkés Gaborné született Balogh Ilona mint anya. Laczi, Béla, Barna mint testvérek. Béke lengjen porai felett!

— **Kereskenyi ügye.** Egyik helyi lap nyomán mi is megirtuk, hogy a hitves gyilkossággal vádolt Kereskenyit gyanu okok hiánya miatt szabad lábra helyezte. Mint ma értesültünk az egész csak pszeudó hír volt, mert az eddigi vizsgálatok egyáltalában nem tették indokolttá a Kereskenyi szabad lábra helyezését.

— **Locsarekné nyugalomban.** Locsarekné Némethi Gizella szintársulatunknak régi kedvelt komikája az új szini évad kezdetén nyugalomba vonul és végleges nyugdíjaztatásáig a társulatnak csak mint tiszteletbeli tagja fog szerepelni. A közönség a sajnálattal vesz tudomást e hírről, — mert Locsarekné nyugalomba vonultával egyikét a társulat legkedvezőbb és legnépszerűbb alakjainak látja letűnni színpadunkról.

— **Országos népszámlálás.** A kereskedelmi miniszteriumban, mint értesültünk, már megindultak a jövő évben foganatosítandó országos népszámlálásnak az előmunkálatai. Az általános országos népszámlálás ügyében Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter a jövő év folyamán törvényjavaslatot fog a képviselőház elé terjeszteni. Mint tudva van, hazánkban tíz évenként tartatnak általános népszámlálásokat. A legutolsót az 1890-ik évdecz 31-iki népszámlálási törvényjavaslatot fog a képviselőház elé terjeszteni. Mint tudva van, hazánkban tíz évenként tartatnak általános népszámlálásokat. A legutolsót az 1890-ik évdecz 31-iki népszámlálási törvényjavaslatot fog a képviselőház elé terjeszteni. Mint tudva van, hazánkban tíz évenként tartatnak általános népszámlálásokat. A legutolsót az 1890-ik évdecz 31-iki népszámlálási törvényjavaslatot fog a képviselőház elé terjeszteni.

— **Orley Flóra próba-éneklése.** A budapesti királyi törvényszék egyik alkotmány-utcai terme érdekes tárgyalásnak lesz színhelye. Nem is annyira tárgyalás lesz, mint inkább — színházi előadás, a melyen a vidéki

színpad egyik neves primadonnája fogja produkálni magát a bíróság által kirendelt szakértők előtt. A primadonna Orley Flóra az egykor Debreczenben is kedvelt énekesnő, a ki 17.850 forint erejéig pörölte Krecsányi Ignác igazgatót, aki elbocátoita társulatától azzal a megokolással, hogy a primadonna nem felel meg azoknak a művészi igényeknek, a melyeket az elsőrendű társulatnál a közönség a primadonnába megkíván. A felperes primadonna most a törvény emberei előtt akar helyt állani és bebizonyítani, hogy ugy éneket, mint játékban igazi primadonna. Nem érdeketelen, hogy a törvényszék a peres felek által megnevezett szakértőket mellőzte és magarendelt ki a szakértőket a primadonna meghallgatására. — Ezek a szakértők Zima y László zeneakadémiai tanár, ifj. Bokor József karmester és Márkus József színházi kritikus. A nem mindennapi szakértői primadonnaszemle április huszonnyolcadikán lesz. Szó, a mi szó, de nagyon sokszor hálás dolog volna ez a próba-éneklés. Ujabban már második eset s olyan tanulságos, hogy nyugodtan ajánljuk a debreczeni bizottság figyelmébe.

— **Sötét bűnök.** A n.-váradai csendőrség — mint tudósítónk írja — a napokban letartóztatott egy vén tatárosi cigány asszonyt, ki több megtévedt fiatal leányt tett szerencsétlenné orvosságával. Bodrogaly Mórának is adott orvosságából, de rajta csípték s elkobozták a szereket. A vizsgálat alkalmával kiderült, hogy a vén cigányasszony, névszerint Kerezi Mari, valószínűleg a ü z l e t s z e r ü l e g ü z t e e foglalkozást s a többek között Girs Morát és Bele Marit is kuruzsolta, kiket súlyos beteggé tett orvossága s talán nem is gyógyulnak meg. A csendőrség Kerezi Marit letartóztatta. A házmozgás alkalmával temérdek gyökeret, különféle füveket és más orvosságot találtak. Bekísérték a kir. járárbírószék fogházába a vén banyát, ki most még tagadásban van. Több több fiatal asszony kompromittálva van ez érdekes bűnyben.

— **Csavargók.** Ha a fővárosra ráborul a sötét éjszaka s a rendőrség szerte czirkálva a hajnal pirkadásáig csavargókkal tölti meg a kapitánysági dutyikat arra ügyet vetni senkinek nem jut eszébe, hiszen megszokott dolog nincs is benne semmi különös. Nagy város nagy forgalommal, iparral kereskedelemmel, tenger mely lehetetlenség, hogy piszkát ha máskor nem — éjjel a felszínre ne ve-se. Oh, a fényes paloták büszke kupolái sok czifra nyomornak lehetnek szemléltető nappal, de a mestelen, a dermesztő nyomor t e s a k é j s z a k a l á t h a t j á k i g a z a n. Debreczen nagy város, — de alföldi város a melynek sem nagy kereskedelme sem nagy ipara nincs, a mely csendes, nagyrészt földművelő lakosaival inkább hasonlít éjszaka egy nagy faluhoz, mint szunnyadó tengerhez és mégis undorítóan megdöbbenő az a sok, sok piszok, mit egy éjszaka folyamán magából kivét. Az elmúlt éjjel valami hét csavargót kísérték be az utcákról a rendőrök. Mi ennek az oka? A magával tehetetlen nyomor, vagy a büntetendő tunyaság, dologkerülés? Ki tudna e rongyos alakok elfásult, eldurvult szívébe tekinteni!

— **Tolvaj nazarénusok.** Az ugynevezett „hivők“ azt tudják, hogy ők valósággal kivétel nélkül jámbor életű szentek, kikhez semmiféle moesok nem fér. Ezt azonban meghazudtolta most két fekete-györsinazarénushívő névszerint Karó Flóra és Bühl Flóra, kik éppen a templomból loptak el néhány forintot. — A perselyt törték fel és így jutottak az összeghez. A vizsgálat alkalmával azt vallot-

ták, hogy éheztek s az Isten bizonyára megbocsájlja nekik, hogy igénybe vették a persely tartalmát.

— **Iskolamulasztók.** Sok szomorúság vetődik a bíró elé a szegény nép életéből az iskolamulasztási ítéletek hozása alatt. Tegnap bejön egy hosszú, törődött öreg asszony, a kezén vezetelt egy 9 éves kis leányt, a kinek a fekete apró szemei csillagként ragyogtak.

— Na, özvegy Fehér Róza, hát kend semmibe se veszi a törvény parancsolatját? Mért nem adta be kend a Julist az iskolába? Ott lakik az iskola mellett, mégis elfogja, mi?

— Kérem — aszondja az öreg asszony — nem tanulásra való ez — hiszen szögél szegén.

— De hát azelőtt?
— Akkor is szolgált.
— Három év előtt se járt, sohase járt iskolába a Julis. . . .

— Nem ám, mert mindig szolgált a szegén a kis rajtaválójáért.

Nem hazudott az öreg asszony. A kilenczesztendő Julis — 4 esztendő kora óta szolgál. »Egy kis életért és ruhácskáért — gyün-mén» . . .

Miután a törvény szigorú: 50 kr. bírságot kellett fizetni az inséges özvegynek, de a kapitány nyomban az ítélet kihirdetése után 1 forintot adott az öreg asszonynak a tegnapi adományokból segélyt és a szegény gyermekek kapitányi ruharaktárból jól fölruházta a 9 éves szolgálót, aki nem járt iskolába.

x **Köszvényesek öröme.** Ezren és ezren, kik csusz és köszvényes bajban szenvedtek, igazolják, hogy régi makacs betegségeket pár nap alatt az a kitűnő csusz és köszvény elleni kenőcs gyógyította ki, mely Zoltán Béla udvari szállító gyógyszerárában Budapest 1. frtért kapható. Egy család se mulassza el e kipróbált páratlan kenőcsöt kéznél tartani.

Színház.

A sárdi-ház.

Géczy nagybecsű darabja tegnap este elég szép szánu közönséggel került másodszer színpadra.

A darabról röviden már tegnap elmondtuk véleményünket, most a szereplőkről mondunk egyet-mást.

Szacsavay Sándor mint Sárdi Tamás, beigazolta azt a régi véleményünket, hogy nála nagyobb talentumu, öntudatosabb művész nincs a debreczeni társulatban. Több igazsággal, művészettel és erővel senki sem lenne képes előttünk megjelentetni a szerelmében botor, néha valósággal ördögő Sárdi Tamás alakját, mint azt Szacsavay Sándor megjelentette. A Sárdi-házban elért siker egy új bábér a kitűnő művész számára.

T. Halmy Margit nagy művészettel játszotta meg Erzsike szerepét.

Fáy Flóra játéka elárulta, hogy lehetetlen szerepe ispirálni nem tudja.

Tanai Frigyes sok igazsággal, de talán kissé erős vonásokkal rajzolta meg Garami alakját.

Bartha drámai erővel játszott s nyílt színen is tapsot aratott. Kiss Irén és Szentes méltó partnerei voltak egymásnak s megérdemelték a tapsokat.

Bárdos Irma határozottan tehetséges kezdő. Kár, hogy tegnap játékát elrontotta az az incidens, melyet Fáy Flóra késése okozott.

Rubos mos is ügyesen, egészséges humorral játszott.

Sziklay és Csüggényi kacagató szerelmes pár volt. Mindkettő ügyesen játszott.

Odry Árpád meghatott. Kéri telkes szép szavaival.

A ripacs színészek alakítói Makrayva élükön több kevesebb eredménnyel buzgól odtak. (a—e)

Lucie kisasszony nászéjszakája.

Ebből a pikáns czimből kár volna holmi borsos historiára következtetni, mert bizony ez egy bünesetnek a története, a melyet a párisi rendőség derített ki.

A dolog igen érdekes. Szereplője Nikolajevics Vaszili, egy dús gazdag orosz hajógyáros, akit a Francia köztársaság nem rég elhunyt elnöke a kronstadti kikötőben személyesen dekorált a becsületrend jelvényeivel.

A kitüntetett gyáros nagy boldogságában követte Faure Félixet Franciaországba s oly jól érezte magát a testvéremzetek körében, hogy alig kívánczolt már haza.

Özvegy ember tétére melegen érdeklődött a francia hölgyvilág iránt és nyilván nem sikertelenül, mert magával hozott ru-belei alaposan megfogytak.

A véletlen aztán egy karcsu szőke leánnyal hozta össze.

Egy gyászruhás szépséggel, a ki eleinte meglehetősen hidegen fogadta Nikolajevics Vaszili barátságos ajánlatait, de végre alábbhagyott a tartózkodással.

Egy este, a mint együtt sétáltak a boulevardon, a hölgyike bizalmával ajándékozta meg deresedő fejű barátját.

Hosszas faggatásra elmondta neki, hogy egy délvidéki városkából való és egy nagy titok miatt szakadt el a szüleitől. Párisba jött a festő-akadémiára és hivatottságot érez magában a művészi pályára. A neve Lucie Camus.

De egyebet — tette hozzá a rejtélyes dáma — ne kérdezzon tőle, mert a titkát ugy se mondhatja el és ő is felejteni akarja örökre. Azért kezdett új életet.

A bolondos orosz ezen a historián tultul elérzékenyíthetett, mert három hét múlva jegyese volt a szőke leánynak. Lucie kisasszony a titka megóvása czéljából arra kérte a vőlegényét, hogy a házasság előkészítéséhez szükséges formáságokat bizzára.

Nikolajevics Vaszili a szerelem rabja lett és nem ellenzett semmit.

A mult héten annak rendje és módja szerint Páris közelében, egy kicsi faluban megesküdött Lucie Camus-val és már vitte is volna haza Oroszországba az ő enni való kis feleségét, ha Lucie urhölgy a pályaudvaron hirtelen kegyetlen migrént nem kap.

— Halasszuk el az utazást! — könyörgött az ujdonsült menyecske. — Különb is jobb szeretném, ha a mézeshetek első idejét itt töltönnék Párisban. Van egy jó barátom, itt lakik a rue Duperré-n az szívesen átengedi nekünk egy szobáját a mai éjszakára.

Vaszili ebben sem talált kifogásolni valót. És a pályaudvarról visszahajtatott a feleségével a városba.

A barátnő szívesen fogadta őket. Együtt vacsoráztak. Az orosz pezsgőt hozatott és vidáman telt az idő éjfélig.

A házastársak visszavonultak. Vaszili feltűnően bágyadtnak érezte magát. Majd lerokkadt.

Egyszerre különös dolog zavarta meg a tété-átétét. Egy marczona alak, aki villogó szemekkel és revolverrel a kezében lépett ki a szekrényből és rómordult a meg rémült férjre.

— Nikolajevics Vaszili! Tüstént állíts ki nekem egy hatvanezer frankról szóló chekket, mert különben lelőlek, mint a kutya!

Az orosz már látta, hogy hanyadán van. De csodálatos hidegvérrel szólt:

— Bámom is én. Lőjj le, majd megfognak. Nem adok semmit.

Erre az eshetőségre is gondoltak. Nikolajevics, alighogy kimondta az utolsó szót, megtántorodott és ájultan esett össze.

Utóbb derült ki, hogy álomport tettek a pezsgős pohárba. Mert Lucie Camus, az ő menyasszonya, egy hírből gonosztevő banda veszedelmes tagja, aki egyetértett a marczona merénylővel és az álomba merült oroszát kifosztotta.

A gazemberek elmenekültek és a ház-mesterné még reggel is mély álomban találta Nikolajevicset.

A lakást arra a napra bérelték ki. Az orosz, amikor magához tért, nem is igen sajnálta a holmiját, s a rendőrkapitányt, a ki a kórházban fölkereste, azt kérte, hogy ne büntessék meg, ne is keressék Lucie Camus-t. De a rendőség, amely a banda kezényomát nyilván jól ismeri, nem nyugszik meg ebben s — úgy írják — már nyomában is van Lucie urhölgynek.

Különfélék.

+ **Matrózcsinny.** Algirbank két matróz szállt partra a napokban, hogy a míg hajójuk a kikötőben horgonyzik, egy-két jó napot csináljanak maguknak. Az egyik matróz az 20 a másiknak 10 frank volt a zsebében. Ezzel az összeggel nem sokra mehettek. Először is egy arab kávéhába tértek be és az egyik matróz így szólt a gazdához:

— Nem emlékszik arra a derék emberre, a ki nekem egy évvel ezelőtt 10 frankot adott kölcsön? Most eljöttem, hogy megadjam neki a pénzt.

A gazda uem emlékezett, de biztatta őket hogy majd csak elő fog kerülni az a derék ember.

Nemsokára előkerült a gazda fia, ki az egyik matrózt nyomban megölette.

— Te vagy az — kérdezte tőle az egyik matróz.

— Én vagyok az barátom. Éppen most hallom, hogy visszahoztad azt a 10 frankot, amit ezelőtt egy évvel kölcsön adtam neked.

— Jó, jó, én visszaadom a 10 frankodat de előbb ad vissza az órámat.

Micsoda órádat?

— Hát az aranyórámat, amit zálogban hagytam nálad.

— Én nem tudok semmiféle óráról.

Mit beszélsz, te csaló! A 10 frankot viszsza akarod venni tőlem, de az órámat nem akarod visszaadni?

Gyere a rendőrségre. — Mindenki hallotta itt szavakat, a melyekkelbeismered hogy te adad nekem kö esőn a 10 frankot.

Az ügy a rendőség elé került s az arab hiában tagadott már, 80 frankot kellett fizetnie a matróznak az arany óra fejében. A matróznak — ha igazat mondott ez ezzel a történettel — most már volt miből mulatozniok.

+ **Hogyan terem a népdal?** A tudományos munkástársaság felolvasó estéjén érdekes előadást tartott dr. Vikár Béla a népdal keletkezéséről. Elmondotta, hogy a népdal épp oly egyéni költés terméke, mint a műdal, csak hogy kevesebb öntudatosan jó létre. A népköltés mindig a dallamon kezdődik. A dallam hosszabb vagy rövidebb ideig önállóan él az illető népköltő ajkán, sokszor elvész, úgy, hogy nyoma sem marad, de rendszeren valamely szöveg fűződik hozzá, melyet vagy a dallam költője, vagy környezetében valamely más költő szerez. Oly szövegekre, amelyeket a nép készen kap, akár egy népköltő, akár a műköltés útján, mindig valamely már meglévő dallamot alkalmaznak. Az így kialakult népdal azután tovább terjed és oly mértékben változik, amint több vagy kevesebb költői tehetségű egyének ajkára kerül. Ilyenektől nyerik a népdalok más-más vidéken egymástól eltérő változataikat, melyekben az illető vidék néprajza évenyesül. A dallam és a szöveg együtt és egyenlő mértékben módosulnak. A változatok összehasonlítása nemcsak a népdal eredeti alakjára, hanem szerzőjére is sokszor rávezet. Vikár több dalmak így kifejtett eredeti szövegét és dallamait mutatta be, többek közt a Szőcs Marcsaról szóló balladáját. A magyar nép nagy költői tőhetséggel van megáldva, ez az oka annak, hogy népköltésünk olyan rendkívül gazdag. A műveltség haladása azonban mindinkább háttérbe szorítja a népköltés naiv termékeit s az előadó szerint el fog jönni az idő, amikor nem terem többé igazi népdal.

Ezért végtelenül fontos nemzeti érdek, hogy megmentsük népünk lelkének e legszebb virágait a pusztulástól.

Apróságok.

Aki a művészetnek akar élni, annak nem szabad abból élni.

A társalgás az a művészet: hogy beszélünk és nem mondunk semmit.

A legveszedelmesebb hazugságok a fél-igazságok.

A teoriával rendszerint másnak szolgálunk, a praxist pedig önmagunk haszná-
juk fel.

Az igazi „pesszimista“ alapján véve „nagyon örül“ minden szerencsétlenségnek, a mely őt éri.

Adj az asszonynak igazat és rögtön belátja, hogy nem volt igaz.

A jótékony embernek jó szívének és rossz emlékező tehetségének kell lennie.

CSARNOK.

Az életből.

— Svédből. —

... Matild hangosan föl kacagott — de igazán furcsa is volt: Róbert bókol! Szegény Róbert — igazán furcsa! Ujra a zongorához ült és néhány bevezető futam után, melyek sajtáságosan megegyeztek kacagásával, újra elkezdte Modellsohn rondo capriccioso-ját, melyben Róberti őt az imént félbeszakította. De sehogyse akartak az ujjai engedelmesskedni — kiragadott a hangulatából — vagy talán azért volt mindez, meri magan érezte a fiatal ember tekintetét, ezt a csöndes, győtrő tekintet, mely örökös szemrehányásként merevvé tett minden örömteli életjelt? ... Azt a tekintet, mely vastag szürke könyvekből minden bölcsességet magába szívni látott — minek emeli most egyszerre reá?

— Tűrheterlen.
... Matild érezte, hogy epedve néz reá e máskor oly hideg kezén, úgy érezte mintha a tekintet valósággal megérintené.

Balkezével, melynek most egy üteményi szünete volt, erősen magára huztasálják, mely már majd lecsuszott vállairól — igazán borzasztó! — Hogy játszik az ember így egy scherzót! — Most meg egy magassabb hangot ütött meg — félben hagyta a futamot és hevesen fordult az alkalmatlan fiatal ember felé, ki mélyen elpiulva a lesütötte tekintet és olyan bocánatkérés-féle dörmögve hamar könyvéhez fordult.

— Róbert nem hoznád el hangjegyeimet a mama szobájából? Az is lehet, hogy ott hagytam a kertü teremben.

Róbert fölugrott s már az ajtónál volt.
— Ha nem lelnéd meg mindjárt, nem nagyon sietős.

— Zavarlak?
És szinte sötödötien hangzott, — annál jobb.

— Oh, ha maradni akarsz, kérlek — szólt hidegen, de Róbert már felnyitotta az ajtót — s sóhajta — mint rendszeren — már künn is volt. Milyen nevétséges, egy csöppet sem férfias és együgyü szelimeskedésének daczára — aztán még meg is van sértve. Persze mindenki hozzájárul a könyeztetéséhez, hogy hiuvá tegyék, így aztán a sok ész melyet any nyira hirdetnek, mind a fejébe szállt.

... Ej most legalább zavartalanul játszhatik és megszabadulhat a győtrő tekintettől — hála Istennek! A sálját eldobta és megütötte a billentyűket — idegesen, pajkosan, szinte szenvedéllyel — és a billentyűk nevet-

tek kaczagtak — daloltak bájos scherzo dalla smokban . . .

Vagy tíz perc telt el így a mikor a leány kiürülten felhagyott a játékkal és kezeit az ölébe pihentette. És minthogyha csak a hangok varázsa ütötte volna el, megint ugyan az a kép állott előtte . . . El akarta üzni újra és Odo báróra gondolt; lehunyta szemeit és kezeit mérgesen szoritotta rájuk — de a jelenés csak annál tisztábban tűnt eléje. Sovány nyurga alakja egy fiatal embernek, kinek kemény, szögletes vonásai mereveknek tetszettek az örökké tanakodó gondolatoktól; ki a magába tért álmódzó tekintetét lesüti, ha, mint az imént, tekinteteik tiltakoznak, míg sápadt orcái elpirulnak . . . s ez Róbert! — És ez a képtelen kuzin, egy hirtelen szeszéjében leereszkedik annyira, hogy őt, megtisztelje a figyelmességével, a mire pedig igazán nem adott okot . . .

Vajjon, ha jól meggondolja a dolgot, talán mégis . . . ? Azt mondják, hogy nagyon bájos . . . hát . . . hát . . .

Halkan elnevette magát — és elhatározta, hogy szegény kuzénja iránt, aki elég kellemes ember, nem lesz többé kiálthatatlan — csak szánalomból — és csak egy kicsit . . .

Ezalatt Róbert a kertbe sietett és a nedves fásorokban izgatottan járt fel s alá s halkan monologizált.

Schopenhauert bátran visszateheti a könyvszekrénybe, a honnan néhány nap óta kivette s csak lejjé el megívt olyan vastagon a por, mint a milyet leverte róla.

Róbert keserűen felkaczagott. A könyv nem segít — nem ám! Tovább haladt a parkban, a nélkül, hogy az esőre figyelt volna, amely az arcába csapott — majd mély lélekzettel leült . . . Mit tegyen?

Mit tegyen? Schopenhauer nagy ember — a mit pedig a nőkről ír . . . ej, de az elmélet s a gyakorlat!

Mindenben mégsem segíti az embert a bölcselkedés.

Vajjon szerelmes volt e Schopenhauer valaha . . . Szerelmes?

— Mi az?

Szerelmet vajjon Matildnak annak rendje módja szerint? Érezte, hogy kinevetné érte azzal az iménti kemény, esengő kacajával . . . Sohasem tetszett neki a leány oly szivtelennek, mint az imént . . . Igazán az volna?

Az eső átjárta a ruháit, átfutotta a hideg s a következő perczben forróság csapott az arcába . . . Megállt . . . Borzongást érzett.

Vajon szivtelen-e? Képtelen-e a mélyebb érzésre? Oia báró . . . Azzal szemben . . . Oda báró az.

(Folyt köv)

Közgazdaság.

Ezer iskola a földmivesek számára. Csak egy két éve, hogy Wlassics megalkotta a gazdasági ismétlő iskolák szervezetét és a napokban immár ezeknek a tanfolyamoknak száma meghaladta az ezret. Eljuttunk tehát valahára oda, hogy nem apró számokban, — de évről-évre százakban — sőt ezekben számíthatjuk a fölállított kulturális intézményeket.

Ez az eset áll az állami elemi iskolákra nézve, melyekből pár év alatt szintén ezret szándékozik a tanügyi kormány felállítani. És ez a nagyszabású iskola fölállítási politika mutatkozik a gazdasági ismétlő iskolák rohamos szaporításában.

Az eddig szervezett 1023 iskola statisztikája egészséges fejlődéséről tesz még tanúságot.

A községek dicséretes buzgólkodására mutat, hogy közülök a legtöbb: 526 községi jellegű.

Együttal azonban a gyakorlati czéllal szemben a felekezetek közönyösségét bizonyítja, hogy csak 74 iskola felekezeti jellegű. Maga az állam közülök 423 nak a főntartója és felekezeti jellegűeket évenként 30.750 forinttal segíti.

Az iskolák terrotoális elhelyezése rendkívül jellemzi egyes vidékek áldozatkészségét, amitt amott azt is, hogy melyik megyének van

lelkes tanfelügyelője. Így a legtöbb gazdasági ismétlő iskola van Nyitramegyében: 105, melyek közül 62 községi, 38 állami és 5 felekezeti jellegű.

Ebben a megyében az állami segély: 2992 frt Nyitra ötödik helyen Biharvármegye áll 45 iskolával. Legkevesebb Sopronban és Szepesben van 2.

Budapesti gabonátörzsde.

— Weisz József budapesti terménybizományi czég je lentése.—

Debreczen, március 23.

Készáru változatlan

Okt. buza	—
Tav. buza	10.76—76.
Tav. rozs	8.—
Tavaszi zab	5.70—70
Majusi tengeri 1899	4.55—55.
Julius tengeri	—
aug.—szep. tengeri	—

Kőbányai sertéspiact. március 21. Magyar sőrendű: Óreg nehéz (páronkint 400 kgron felüli 96—46½ kr. Közép (páronkint 300—049 klg. sulyban) 46½—47 kr. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 49—49½ klg. Fiatal közép (páronkint 251—320 klg.) 48½—49 krig. Fiatal könnyű (páronkint 250 klg.ig terjedő sulyban) 48—49 kr. Szerbiai Nehéz (páronkint 260 kg. felüli sulyban) k ½—48 krajczárig. 8 tíj dazotz. 240—2642 kilogramm — sulsebuár 1g/év99 krajczárig. Könnyű (páronkinak) kilont gr.-erjedő sulyban) 45—46 krajczán

Budapesti sertés konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál levő székes fővárosi sertéskonzumvásár árjegyzése január 31-én Készlet 240 drb. Érkezett 1385 drb összes lehajtás 1625 darab, elszállított budapesti fogyasztásra 1328 darab, eladatlannul — visszamaradt 297 darab. — Napi árak: 120 — 180 klg. sulyban 44 — 46 krig. 220 — 280 klg. sulyban 45—47 krig, 320—380 kg. sulyban 46—48 krig. Óreg nehéz 46—47 krig. Malacok 37—40 krig A vásár hangulata élénk volt.

Jegyzések: kilogrammonként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) elsőrendű-sertés 44—45 krajczáron, kivételesen 46 krajczáron, középminőségű sertés 42—43 krajczáron, könnyű sertés 39—41 krajczáron. fiatal sertés 35—44 krajczáron

Bécsi sertésvásár. A si-marxi központi

vásárcsarnokban ma megtartott sertésvásáron bejelentettek 9387 farabot, ebből a vásár e-jén felhajtottak: 3696 drb fiatal sertést, 5518 darab magyar hizott sertést, összesen: 8963 drbot. Változatlan árak.

Buza. Tiszavidéki. 100 mm. 80 k. 9.15 rton, 100 mm. 80 k. 9.10 forinton, 100 mm. 10 k. 9.10 forinton, 100 mm. 79.5 k. 9.10 forinton, 100 mm. 81 k. 8 forint 80 krajczáron, 150 métermőzsa 80 k, 9 forint 15 krajczáron 030 mm. 79,5 k, 9.15 frton, 100 mm, 73 kig: 15 forinton, 100 mm. 77 k, 6.15 forinton. 9 1j mm. 80 k. 9.30 forinton, 150 mm, 80 k. 9.10 forinton, 100 mm 79.5 k. 9 forint 20 krajczáron, 100 mm, 79.5 k. 9 forint 15 krajczáron vegyes, 400 mm 79 k. 9.12 és fél krajczáron vegyes, 100 mm 80 b 9.25 forinton vegyes 2500 mm. 78,5 k. 8 90 forinton 500 mm. 76,5 k, 8.40 fonton, mind három hónapra:

Pestvidéki, 300 mm. 80. k.6 10 forinton sárga, 1,50 mm. 80 k, 9 forint 10 kron sárga 100 mm, 80 k. 9.20 forinton 100 mm 793 k 9.20 frton, 100 mm. 80 k. 9.30 forinton 100 mm, 79 k, 9.3 0 forinton, 200 mm, 80 20 860 frton sárga, 100 mm. 77.5 k. 8 forint k. kron sárga, 100 mm, 79.5 k, 9 forint 10 kron sárga, 200 mm. 81.5 k, 9.25 forinton 200 mm, 80 k. 9.25 forinton, 100 mm. 79 k 8.85 forinton vegyes, 100 mm. 79,5 k. 8,90 forinton 300 mm. 77,5 k, 8,90 forinton 100 mm, 77 k. 8,90 forinton, 100 mm. 78 k 9,— forinton sárga, 200 mm, 78 k. 8 90 forinton, 100 mm. 78,5 k, 8.70 forinton 300 mm, 77 k, 8,90 forinton, 100 mm. 79 k 8,90 forinton 200 mm, 78,7 k, 8,90 forinton, 100 mm, 78 k 890 forinton 100 mm. 86,8 k. 8,90 forinton mind, három hónapra.

Bácskai. 100 mm. 76 k. 10 forint 20 krajczáron. 100 mm. 72 k, 9 forint 55 kron mind három hónapra.

Bánsági. 100 mm. 79 k. 9.10 forinton m 8 m 77 k. 8.60 frton vegyes, 200 mm, 81 k74060 forintos vegyes mind három hónapra Tengeri az egyedüli szilárd czikk. A hideg időjárás folytán jobb az érdeklődés s helyese 460 frtot, budapesti paritásra 4.45—4.58 frtig fizetnek. Nagybecskerekén 200 mm.-ért 4—frtos fizettek prompt szállításra.

Szerbiai, 2000 mm. 78 k, 7,25 forintos három hónapra.

Dunavid. 400 mm. 74 k, 9 forint 70 krej czáron három hónapra

Neustein Fülöp
Cukrozott hashajtó labdaccai

(Neustein-féle ERZSEBET labdacok.)

SZÉKSZORULAS

a legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejük végett még **gyermek**ek is szívesen veszik

— Egy 15 pilulát tartalmazó dohoz 15 kr., egy tekercs, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 1 forint o. e.

ÓVÁS! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjünk határozottan dohoz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszékileg védett csomagjaink aláírásunkkal van ellátva.

Neustein Fülöp
„Szent Lipóthoz” címzett gyógyszerháza
WIEN, I. Plankengasse 6.

Raktár Debreczenben: Rothachnek V. Emil, Tóth Béla, Baláss Ödön, Mihailovits István, Muraközy László és Füleki Pál gyógyszerházában.

Holnap Pénteken:

Szegheő Vilma és Odry Lehel vendégfelléptével:

FAUST.

Nagy opera 5 felvonásban.

Holnapután, szombaton, Szegheő Vilma és Odry Lehel vendégfelléptével!

BAJAZZOK.

Opera 2 felvonásban.

Zene-estélyek.

Az „Angol Királyné” kávéházában—Puvaden este Magyar Testvérek. Csütörtök Ivátték este Rác Károly. Vasárnap fe zene-Rác és Magyar-Testvérek tartanak Ked estélyt.

Az „Arany-bika” kávéházban hetenkint kétszer zene-estély tartatik: Hétfőn Rác Károly, Magyar Testvérek Sándze-

Bérkocsik díjszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Óraszámra.		
Fél órára	— 30	— 20
1/4 órára	— 60	— 40
Egy egész órára	— 90	— 60
Minden következő órára	— 30	— 20
Az utolsó órában túl félórára v. hosszabb időre	— 20	— 15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül	— 50	— 30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknél (valláskülönbség nélkül), ha a végkiutazás a templomban történik, a temetőbe és vissza	2	1 40
A háztól egészen a temetőbe ki és vissza	1 20	— 80
A színházba menet	— 60	— 40
A színházról jövet	— 30	— 20
Bárme y vasuti indóház vagy raktházhoz nap pal menet vagy jövet kézi táskáival	— 50	— 30
éjjel	— 80	— 60
A kocsi mellé elhelyezett minden darab máiba után külön 10 krajczár díj jár.		
A kocsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, cukorgyár, légszuszogó, kertészeti egylet és gymnasiumhoz menet vagy jövet	— 50	— 30
menet és visszajövet egy órai várakozással	— 80	— 60
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldézés menet vagy jövet	— 50	— 30
menet és jövet egy órai várakozással	1	— 70
minden következő órára	— 60	— 40
Külső barom- és lövássertére oda és vissza egy órai várakozással	1 20	— 90
minden következő órára	— 40	— 30
Katonai lakóhelyhez és katonai kórházhoz menet vagy jövet	— 50	— 30
menet és visszajövet 1 órai várakozással	— 80	— 60
minden további órára.	— 40	— 30

Háziasszonyok

próbálják a

Heyden-vanilliát

mindig egyenlő súlyú táblácskákban és hasonlóan kiadó, az összes fűszer legnemesebbje, olcsóbb, finomabb, egészségesebb és a használatban kényelmesebb, mint a Schoten vanillia.

1 boríték 5 táblácskat tartalmazva csak 10 krajczár.

Kapható minden csemege, fűszerkereskedésben és drogueriban. — Nagybani raktr:

WALTER és DUMMEL-nél

Budapest, Alkotmány-utca 29.

Vasuti menetrend

Érvényes 1898. Október hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul		Vonat		Erkezik	
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonat	1.28	délután	
P.-Ladány	3.37 délután	Tv. sz. sz.	5.13	délután	
P.-Ladány	8.15 este	Személyvonat	9.45	éjjel	
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonat	1.50	délután	
Budapest	12.36 délután	Személyvonat	8.10	este	
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonat	5.45	reggel	
Debreczen—M.-Sziget					
Királyháza	5.22 reggel	Személyvonat	1.10	délután	
M.-Sziget	3.— reggel	Személyvonat	9.50	délelőtt	
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonat	10.50	éjjel	
M.-Sziget	6.55 este	Gyorsvonat	11.25	éjjel	
Szatmár	8.20 este	Tv. sz. sz.	12.46	éjjel	
Debreczen—Szerencs					
Szerencs	8.25 reggel	Személyvonat	11.26	délelőtt	
Szerencs	4.01 délután	"	7.07	este	
Szerencs	7.05 este	"	10.30	éjjel	
Debreczen—Füzes-Abony					
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonat	10.24	délelőtt	
Tisza-Füred	4.16 délután	"	7.56	este	
Debreczen—Nagy-Léta—Vértes					
N.-Léta—Vértes	8.35 reggel	Vegyesvonat	10.43	délelőtt	
N.-Léta—Vértes	4.21 délután	"	6.15	este	
Debreczen—Tisza-Lök					
B.-Szt-Mihály	5.28 reggel	Vegyesvonat	9.17	délelőtt	
"	4.06 délután	"	7.29	este	
H.-Nánásig	11.20 délelőtt	"	1.18	délután	

* Minden kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik		Vonat		Indul	
P.-Ladány	7.40 reggel	Tv. sz. sz.	6.05	reggel	
P.-Ladány	5.14 reggel	Személyvonat	4.06	reggel	
Budapest	3.36 délután	Személyvonat	9.15	délelőtt	
Budapest	6.50 este	Gyorsvonat	1.55	délután	
Budapest	2.40 éjjel	Személyvonat	7.05	este	
M.-Sziget—Debreczen					
Szatmár	7.51 reggel	Személyvonat	4.—	reggel	
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonat	6.—	reggel	
Királyháza	6.54 este	Személyvonat	1.22	délután	
M.-Sziget	8.54 reggel	Gyorsvonat	4.50	reggel	
M.-Sziget	10.12 éjjel	Személyvonat	3.50	délután	
Szerencs—Debreczen					
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonat	5.—	reggel	
Szerencs	12.21 délután	Személyvonat	9.07	délelőtt	
Szerencs	7.57 este	Személyvonat	5.13	délután	
Nagy-Léta—Vértes—Debreczen					
N.-Léta—Vértes	7.18 reggel	Vegyesvonat	5.25	reggel	
N.-Léta—Vértes	3.13 délután	"	1.05	délután	
Tisza-Lök—Debreczen					
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonat	5.06	reggel	
Tisza-Lök	6.41 este	"	2.40	délután	
H.-Nánás	3.30 délután	"	1.30	délután	
Füzes-Abony—Debreczen					
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonat	4.18	reggel	
Füzes-Abony	5.36 délután	"	11.35	délelőtt	